

BAB III

ALI IBN ABI THALIB DAN HADIS

LARANGAN BANGUNAN DIATAS KUBURAN

A. Biografi Ali Ibn Abi Thalib

Ali Ibn Abi Thalib lahir pada tahun 23 Sebelum Hijriyah dan meninggal pada tahun 40 Hijriyah. Beliau adalah hakimnya umat Islam dan salah satu sekretaris Nabi. Seperti diceritakan dari Ummuh Salamah (isteri Nabi Saw), bahwa Rasul minta diambilkan kulit dan Ali Ibn Abi Thalib berada disisinya, kemudian Rasulullah meng-*imlakkan* hadisnya dan Ali menulisnya sampai kulit itu penuh dengan tulisan baik luar, dalam maupun ujung-ujungnya. (Al-Azmi, 1994 : 179)

Dalam hal periwayatn hadis Ali Ibn Abi Thalib pun tidak jauh berbeda sikapnya dengan para *khalifah* sebelumnya. Secara umum Ali berusaha dan bersedia menerima hadis riwayat Nabi setelah periwayat hadis bersangkutan mengucapkan sumpah, bahwa hadis yang disampaikananya itu benar-benar berasal dari Rasul saw.

Hal ini terlihat, misalnya ketika Ali menerima hadis dari Abu Bakar al-Siddiq, beliau tidak menyuruh Abu Bakar untuk bersumpah, melainkan langsung membenarkannya. (Al-Dzahabi I, 1955 : 10-11)

Dengan demikian dapatlah dinyatakan fungsi sumpah dalam periwayatan hadis bagi Ali tidaklah sebagai syarat mutlak keabsahan periwayatan hadis. Dilihat dari kebijaksanaan pemerintah, kehati-hatian dalam kegiatan periwayatan hadis pada zaman khalifah Ali sama dengan zaman sebelumnya. Akan tetapi situasi umat Islam pada zaman Ali berbeda dengan situasi pada zaman sebelumnya. Di zaman Ali pertentangan politik makin tajam, peperangan antara kelompok pendukung Ali dengan kelompok pendukung Muawiyah telah terjadi. Hal ini, membawa dampak yang negatif dalam bidang periwayatan hadis. Kepentingan politik mendorong pihak-pihak tertentu untuk melakukan pemalsuan terhadap hadis-hadis.

Ali Ibn Abi Thalib sangat menganjurkan dan mendorong murid-muridnya untuk menulis hadis. Beliau juga mengimlakkan hadis-hadisnya, beliau mempunyai *Shahifah* dari Rasulullah yang disimpan dalam sarung pedangnya. *Shahifah* tersebut banyak sekali diturunkan kepada murid-muridnya, antara lain :

1. Abu Juhaiifah

Kata Abu Juhaifah saya bertanya kepada Ali tentang sesuatu yang beliau simpan selain Al-Qur'an. Jawab beliau, tidak ada kecuali shahifah ini. Ketika saya tanya apakah yang terdapat dalam shahifah ini beliau menjawab, tebusan pembunuhan (Ahmad I, tt : 79)

2. Abu Tufail

Ketika Ali ditanya apakah Rasulullah Saw memberi sesuatu yang khusus untuk beliau (Abu Tufail), Ali menjawab tidak ada selain yang ada dalam sarung pedangku ini, beliau lalu mengeluarkan *Shahifah* yang berisi tulisan Allah akan melaknat orang-orang yang menyembelih hewan bukan karena Allah. (Ahmad I, tt : 118) dan lain sebagainya.

Pada masa yang sangat dini fatwa-fatwa Ali dan pendapat-pendapatnya dalam masalah hukum Islam sudah dicatat ketika beliau masih hidup. Ibn Abi Malikah menuturkan, saya menulis surat kepada Ibn Abbas minta dituliskan suatu kitab, kemudian kitab itu tidak diketahui selanjutnya entah kemana, kemudian Ibn Abbas meminta untuk diambilkan catatan tentang keputusan-keputusan hukum yang telah diputuskan oleh Ali Ibn Abi Thalib, kemudian diambillah (dikutib) beberapa keputusan itu dan ketika samapi pada suatu masalah Ibn Abbas berkata, "Demi Allah Ali tidak mungkin memutuskan dengan hukum begini, kecuali apabila ia sudah sesat. (Muslim I, tt :13)

Thawus juga mengatakan, bahwa Ibn Abbas diberi kitab yang berisi keputusan-keputusan hukum yang ditetapkan oleh Ali, kemudian Ibn Abbas menghapus beberapa kalimat yang ada dalam kitab ini. (Muslim I, tt : 14)

Ali Ibn Abi Thalib menerima hadis dari Rasulullah saw

dan para sahabat-sahabat lainnya, seperti Abu Bakar, Umar, Maqdad, dan isteri Nabi yaitu Aisyah serta isterinya sendiri yaitu Fatimah.

Murid-muridnya Ali (yang berguru kepada Ali) banyak sekali diantaranya kedua puteranya yaitu al-Hasan dan al-Husain, Muhammad al-Bakar, Muhammad Ibn Umar, Ja'far Ibn Abi Thalib, Jaddah Ibn Habirah dan lain sebagainya. (Ast-Qalani VII, 1984 : 294-297)

• Dalam periwayatan hadis Ra. terkenal sangat berhati-hati, disamping beliau mengandalkan daya ingatan (hafalan) beliau juga mengandalkan tulisan. Karena pada zaman Ali ini mulai timbul hadis-hadis palsu hal ini, disebabkan terjadinya konflik politik antara pendukung setia kelompok yakni Versi Ali dengan Versi Muawiyah.

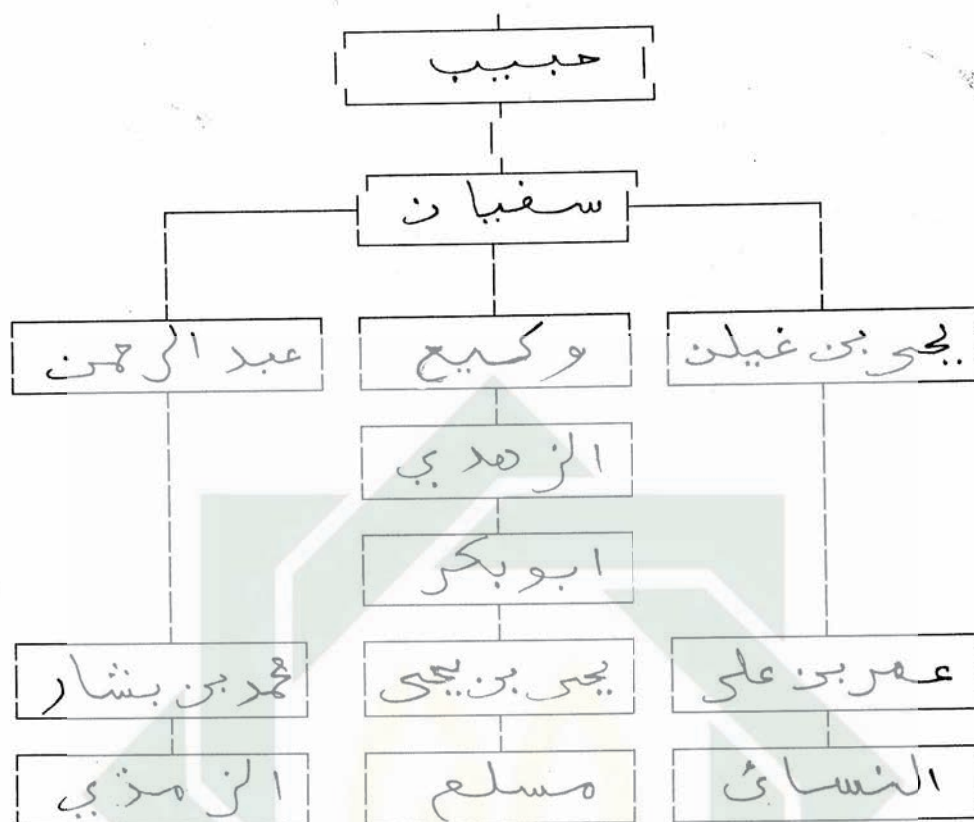
Mengingat timbulnya hadis-hadis palsu tersebut, maka Ali dan para ulama meluui memberi persyaratan dalam menerima hadis. Hal tersebut bertujuan untuk mengurangi semakin semaraknya hadis palsu dan disamping itu juga merupakan *embrio* bagi perkembangan Ilmu Hadis.

B. Hadis Ali Tentang Larangan Membangun Diatas Kuburan

Matan hadis tersebut berbunyi :

لا تدع قبراً مشرفاً إلا سويته

Artinya: Janganlah meninggalkan makam yang meninggi
kecuali engkau ratakan.

Karena adanya tiga sanad tersebut, maka matan hadis antara satu dengan yang lain akan berbeda lafadznya, hal ini dikarenakan hadis itu disampaikan hanya maknanya saja. Untuk mengetahui lebih lanjut maka penulis akan mengemukakan macam-macam matan (*Varian matan*),

1. *Matan Shahih Muslim,*

لا تدع قبراً مسرفاً إلا سويته

2. *Matan Sunan Al-Nasai,*

لا تخرج عراقي مشوقا الامميين والاصحوة فوبيت
الامميين

3. Matan Sunan Al-Turmudzi,

Bishri, Abu Nuaim, Abu Muawiyah, Ishaq Ibn Yusuf al-Razaq, al-Fath Ibn Musawwir, Affan, Muhammad Ibn Jadlam, Ustman Ibn Ustman al-Ghatafaniy, Makkiy Ibn Ibrahim, Salim Ibn Nuh dan lain sebagainya.

a.3. Murid-muridnya.

Bukhari, Muslim, Nasa'i, Turmudzi, Ubaidillah Fadlolah, Zakariah, Al-Nasa'i, Abu Zur'ah, Abu Hatim Bay Ibn Mukhallad, Muhammad Ibn Ishaq Ibn Huzaimah Ibn Majah, Achmad Ibn Hambal, Shalih Ibn Muhammad, Muhammad Ibn Harus, Abu Ya'lla Ibn Ja'far al-Faryati, Muhammad Ibn Shalih al-Mursy, dan lain sebagainya.

a.4 Penilaian Ulama Jarh wal Ta'dil

Keadaan beliau dinilai ulama Jarh wa ta'dil sebagai berikut (menurut) :

- Achman Ibn Hambal, beliau *tsiqah*
- Ishaq, beliau *tsabata*
- Al-Mawali, beliau *tsiqah*
- Abu Sa'ad al-Harowy, beliau *Hujjah*
- Shalih Ibn Muhammad, beliau *shadug*
- Abu hatim, beliau *shalih*
- Al-Nasa'i, beliau *la-ba'sta-bihi*
- Ibn Hibban, beliau *stiqah*
- Al-Khatib, beliau *tsiqah*
- Abu Musa al-Zamani, beliau *tsiqah*

(Ast-qalani XI, 1984 : 259-262, Al-Razi IX, 1952 :197)

b. Abu Bakar Ibn Abi Syaibah

b.1. Nama lengkapnya.

Abdullah Ibn Muhammad Ibn Abi Syaibah Ibrahim Ibn
Utsman Khosyi al-Abasy (Wafat 230)

b.2. Guru-gurunya.

Abi Achwash, Ibn al-Mubaraq, Syariq, Hisyam, Muhammad Ibn Bakar al-Bishri, Abi Bakar, Muhammad al-Thowil, Ayyub, Ibn 'Aun, Hisyam Ibn Umarah, Ubaidillah Ibn Umar, Said Ibn Abi Urubah, Syu'bah al-Tsauri, Al-Zuhri, Abdul Malik Ibn Sulaiman, Hisyam Ibn hasan, Hisyam Ibn Hiditsiawi, dan sebagainya.

b.3. Murid-muridnya.

Bukhari, Muslim, Abu Dawud, Al-nasa'i, Achmad Ibn Hambal, Ishaq Ibn Rowaih, Aliy Ibn Al-Madini, Ali Ibn harits, Musaddad 'Arim, Al-Fallas, Abdullah Ibn Abdul Wahab, Ubaidillah Ibn Muadz, Yahya Ibn Habab Ibn 'Aribi, Nasyr Ibn Ali, Al- Jahmadi, Al-hasan Ibn 'Arofah, Hisyam ibn hasan, Auf, Muhammad Ibn Ajjjals syu'bah.

b.4. Penilaian Ulama *Jarh wal Ta'dil*

Menurut :

- Achmad Ibn Hambal, beliau *shodug*
- Al-ajli, beliau *tsiqah*
- Ibn Khuraisy, beliau *tsiqah*
- Ibn Amr Ibn Qatthon, beliau *shodug*

- Ibn Ma'in, beliau *tsiqah*
 - Abu Hatim, beliau *shoduq*
 - Ya'qub Ibn Syaibah, beliau *itsbata*
 - Abu Dawud, beliau *hujjah*
 - Al-Nasa'i, beliau *tsiqah*
 - al-Husain Ibn Fahm, beliau *tsiqah*
 - Abu Bakar Ibn Khatab, beliau *tsiqah tsabata*
 - Abu Qoni', beliau *tsiqah tsabata*
 - Abi Hatim, beliau *tsiqah shoduq'*
 - Ibn Wudloh, beliau *tsiqah*
 - Ibn Hibban, beliau *stiqah muttaqin*
 - Ibn Yahya Ibn Ma'in, beliau *tsiqah*. dan lain sebagainya.
- (Atsqolani III, 1984 : 296, Al-Rozi III, 1952 : 588)

c. Waqie'

d.1. Nama lengkapnya.

Waqi' Ibn Al-Jarh Ibn Malik Al-Rowasyi Abu Sufyan Al-Kaufi Al-Hafidz. (128 H - 197 H)

d.2. Guru-gurunya.

Ismail, Ikrimah, Hisyam, Ibn 'Urwah, Abdurrahman Kholdah, Ibn Salamh, Anas Ibn Malik, Tsabit Al-Banani, Bakir Ibn Abdullah Ibn Harits, Ibn Malikah, Al-Hasan al-Bisri, Abu alMutawakil, dan lain sebagainya.

d.3. Murid-muridnya.

Sufyan, Malik, Ubaidillah, Ali, Yahya, Ishaq,

Menurut :

- Abdullah, beliau *hufadz*
- Yahya Ibn Sa'id, beliau *shodug*
- Achmad, beliau *itsbata*, akan tetapi beliau salah dalam lima ratus hadis.
- Muhammad Ibn nash Muruzyi, beliau meriwayatkan hadis dengan makna, padahal ia bukan ahli bahasa arab.
- Masyrug, beliau *itsbata*.

(Atsqolani XI, 1984 : 109, 115, AlRozy IX, 1952 : 36)

e.1. Nama Lengkapnya.

Sufyan Ibn Sa'id Masyruq Al-Tsauri Abu Abdillah Al-
kaufi (96 H - 150 H)

e.2. *Guru-gurunya.*

Ishaq, Abdul Malik, Atho', Ismail, Hamad Ibn Sulaiman, 'Aun, Amar, Shalih Ibn Shalih, Abu Ibn Ka'ab, Sa'ad Ibn Ubadah, Amar Ibn Yasir, Utsman Ibn Ali Al-Asy, Utsman Ali, Abu Musam, Abu Bakhroh Imron, Habib Ibn

Tsabit, Imran Ibn Husain, Jundub Al-Bijili, Ibn Umar, Muawiyah, Muqothi' Ibn yasar, Anas, Jabir, Abu barzah, Ibn Abi Adlam.

e.3. Murid-muridnya.

Khosif, Ibn Ishaq, zuhair, Muawiyah, Yahya Ibn sa'id, Mash'ab, Waqi', Humaid Al-Thowil, Yazid Ibn abi Marwah, Ayyub, Al-Qatadah, 'Auf Al-Arabi, Bakar Ibn Abdullah Al-Muzani, Ibn shalih, Sa'id Al-Jarir, Ibn Ibrahim Ibn Abdurrahman Ibn 'Auf, Saman Ibn Ka'ab, Syaibah Al-Nahani, Khalid Al-Miza'i, Ibn Sa'id, Hasan Ibn Hisyam, Yunus Ibn Ubaid, Mansyur Ibn Zahdan, dan lain sebagainya.

e.4. Penilaian Ulama Jarh wal Ta'dil

Menurut :

- Anas Ibn malik, beliau *hafidz*
- Ali, beliau *tsiqah*
- Baqiyah, beliau *tsiqah*
- Abu Awanah, beliau *fasiq*
- Ibn Salamah, beliau *fasiq*
- Al-'Amasy, beliau ahli *hikmah*
- Ibn Sa'ad, beliau *tsiqah fasiq*, dan lain sebagainya.

(atsqolani IV, 1984 : 109, Ibn adiy III, tt : 48)

f. habib Ibn Tsabit

f.1. Nama lengkapnya.

Habib Ibn Tsabit Qiyys Ibn Dinar (wafat 119 H)

f.2. Guru-gurunya.

Ibn Umar, Ibn Abbas, Anas Ibn Malik, Zaid Ibn Arqom, Abi Thufail, Ibrahim Ibn Sa'ad, Ibn Abi Waqasy Qoni' Ibn Jabir Ibn Math'am, Mujahid, Atho', Thowusy Said Ibn Jabir, Abi Shalih al-Samani, Zaid Ibn Wahab Atho' Ibn Yasar, Maimunah Ibn Abi Syaibah, Abi Muthowusy, Tsalabah Ibn Zaid Al-Samani, Kholqoh, Dzar Ibn Abdullah Al-Hamdani, Abidah Ibn Abi Lubabah, 'Imarah Ibn Amir, Muhammad Ibn Ali, Ibn Abdullah Ibn Abbas, dan sebagainya.

f.3. Murid-muridnya.

Urwah Ibn Zubair, Al-'A'masy, Ishaq Al-Syaibany Hasin
Ibn abdurrahman Ibn Abi Anisah, Al-Tsauri, Al-Su'bah,
Mas'udi Ibn Juraij, Abu Bakar Ibn Iyasy, Mas'ar, Mathrof
Ibn Thorif, Abu Zubair, Atho' Ibn Abi Rubah dan jama'ah.

f.4. Penilaian Ulama Jarh wal Ta'dil

Menurut :

- Al-Ajli, beliau *tsiqah*
- Hamad, beliau *tsiqah*
- Al-hakim, beliau *tsiqah*
- Ibn Ma'in, beliau *tsiqah*
- Al-Nasa'i, beliau *tsiqah*
- Ibn Ma'in, beliau *tsiqah*
- Ibn Abi Maryama, beliau *tsiqah*
- Ibn Ma'in, jikalau meriwayatkan dari Yahya dan Zaid, maka riwayatnya *munkar*

- Abu Hatim, beliau *tsiqah shodug*
- Al-Azdi, beliau *tsiqah shodug*
- Ibn Adiy, beliau *tsiqah hujjah*
- Al-Ajli, beliau *tsiqah*
- Ibn Ma'in, beliau *tsiqah tsabata*
- Ibn Khuzaimah, beliau *tsiqah tsabata*
- Ibn Ja'far, beliau *shodug*, dan lain sebagainya.

(Atsgolany II, 1984 : 156, II, 1987 : 213)

g. Abi Wail

g.1. Nama lengkapnya.

Syaqiq Ibn Salamh Al-Asdiy Abu Wail Al-Kaufi (Wafat
82 H)

g.2. Guru-gurunya.

Abu Bakar, Umar, Utsman, Ali, Muadz Ibn Jabal Sa'ad
Ibn abi Waqash, Hudzaifah Ibn Mas'ud, Sahl Ibn Hanif,
Ka'ab Ibn jarah, Abi Mas'ud Al-Anshari, Abi Musa Al-
Asy'ari, Abi Hurairah, 'Aisyah, Ummu Salah Asama Ibn Zaid,
Asy'ab Ibn Zaid, Jarir Ibn abdullah, Harits Ibn hasan,
salam Ibn Robi'ah, Syaibah Ibn Utsman, hayan Ibn hayaj,
Ma'mar, dan lain sebagainya.

g.3. Murid-muridnya.

Al-'Amasy, Mansyur, Robi'yad, Jami' Ibn Abi Rosyid
Hasan Ibn Abdurrahman, Amar Ibn Murah, Habib Ibn Tsabit,
Nu'aim Ibn abi Hindun, Sa'id Ibn Masruq, Hamad Ibn abi

Sulaiman, Ashim Ibn Al-bahdalah, Al-Tsauri Abdurrahman,
dan lain sebagainya.

g.4. Penilaian Ulama *Jarh wal Ta'dil*

Menurut :

- Mansyur, beliau *tsiqah*
- Ibn Ma'in, beliau *tsiqah*
- Waqi', beliau *tsiqah*
- Ibn sa'ad, beliau *tsiqah*
- Ibn Hibban, beliau *tsiqah*
- Al-Ajli, beliau *tsiqah*
- Ibn Abdul Barr, beliau *tsiqah*
- Ibn Abi Hatim, jikalau Abi Wali meriwayatkan hadis dari Abu Bakar, maka hadisnya *mursal*
- Abu Darda', beliau *shodug*, dan lain sebagainya.

(Atsqolani IV, 1984 : 317, Al-Rozy IX, 1952 : 452)

h. Ibn Haiyyaj

h.1. Nama lengkapnya.

Hayan Ibn Hashin Abi Haiyyaj Al-Asdiy Al-kaufi (Wafat
101 H)

h.2. Guru-gurunya.

Ali Ibn Abi Thalib, Amar.

h.3. Murid-muridnya.

Jarir, Mansyur, Abu Wail, Al-Sya'bi.

h.4. Penilaian Ulama *Jarh wal Ta'dil*

Menurut :

- Ibn Hibban, beliau *tsiqah*
- Al-Ajli, beliau *tsiqah*
- Ibn Abdul Barr, beliau *tsiqah*

(Atsqolani III, 1984 : 59)

I. Ali Ibn Abi Thalib

Beliau adalah termasuk salah satu sahabat yang terdekat dan juga termasuk menantu Rasul. dalam riwayat beliau termasuk sahabat yang terpercaya periwayatannya.

II. Biografi jalur Al-Nasa'i

a. Umar Ibn Ali

a.1. Nama lengkapnya.

Umar Ibn Ali Ibn Hanbal Ibn Ikrimah Abu Kholid Al-
Zaya'i Al-Qothi'i (Wafat 231 H)

a.2. Guru-gurunya.

Hamdan Ibn Jafer, Iyad Ibn Abdullah, Yahya Ibn Qholan, Ayho' Ibn yasar, Mihron Al-Dauli, Yazid Ibn harus, Muhammad Ibn Ali Al-Makhron, Nufai'i, Ibn Qoni' Al-Jurjani dan lain sebagainya.

a.3. Murid-muridnya.

Abu Muhammad Ibn Juraij, Isa Ibn hambar, Al-'Amasy,

Abi Mas'ud, Abdul Ali Ibn Musawar, Imron, Yahya Ibn Yahya,
Al-Nasa'i, Bukhari, Mahron, Ibn Majah, jama'ah.

a.4. Penilaian Ulama *Jarh wal Ta'dil*

Menurut :

- Ibn Ma'in,
- Ibn Hibban, beliau *tsiqah*
- Al-Ajli, beliau *tsiqah*
- Yahya Ibn sa'id, beliau *tsiqah*
- Ibn Ayyis, beliau *tsiqah*

- Fadil Ibn Suhail, beliau *tsiqah*
- Al-Khatib, beliau *tsiqah*
- Ibn Hibban, beliau *tsiqah*
- Ibn Qoni', beliau *tsiqah*
- Ibn Sa'id, beliau *tsiqah*
- Yahya, beliau *tsiqah*

(Atsqolani XI, 1984 :231, Al-Rozy IX, 1952 : 181)

c. Mulai dari Sufyan Al-Tsa'uri sampai dengan Ali sudah diterangkang pada jalur sebelumnya.

III. Biografi jalur al-Turmudzi

a. Muhammad Ibn Basyar

a.1. Nama lengkapnya.

Muhammad Ibn Basyar Ibn Utsman Ibn Dawud Ibn Kisan
Al-Abdi Abu Bakar Al-Hafidz Al-Bishri Bundari (Wafat 250
H)

a.2. Guru-gurunya.

Abdul Wahab Al-Tsaqofi, Ruh Ibn Ibadah, Harmaiyy Ibn Imaroh, Ibn Abi Adiy, Muadz Ibn Hisyam, Yahya Al-Qothon, Ibn Abi Mahdi, Ibn dawud, Yazid Ibn Yaraih, Yazid Ibn harun, Ja'far Ibn Aun, Jahda Ibn asad, salam Ibn Nuh, Hamad Ibn Mas'adah, Abi Amir Al-Aqdi, Utsman Ibn Amar Ibn Farits, Abul Somad Ibn Al-Farits, dan lain sebagainya.

a.3. Murid-muridnya.

Jama'ah, Nasa'i, Abi Bakar, Abu Zar'ah Abu Hatim Baqiyah Ibn Mukhollid, Abdullah Ibn Achmad, Ibn Najiyah, Ibrahim Al-harbi, Ibn Abi Dunya, Zakaria, Abu Kholifah, Qhosim Ibn Zakaria, Muhammad Ibn Musayyab, abi Sho'ad, dan lain sebagainya.

a.4. Penilaian Ulama Jarh wal Ta'dil

Menurut :

- al Ajli, beliau *tsiqah*
- Abu hatim, beliau *tsiqah*
- Al-Nasa'i, beliau *shalih*
- Ibn Hibban, beliau *hafidz*
- Ibn Mahroni, beliau *tsiqah*
- Al-Daruquthni, beliau *tsabata*
- Al-Dahli, beliau *tsabata*

(Atsqolani IX, 1984 : 61-63, Al-Rczy VII, 1952 : 211)

b. Abdurrahman Ibn Mahdiy

b.1. Nama lengkapnya.

Abdurrahman Ibn Mahdiy Ibn Hasan Ibn Abdurrahman Al-Ambary Abu sa'id Al-Bishri Al-Lu'lui Al-Hafidzi (wafat 190 H)

b.2. Guru-gurunya.

'Aiman Ibn Nabil, Jarir Ibn Hazm, Ikrimah Ibn Imaroh,
Abi Kholdah Kholid Ibn Dinar, Mahdi Ibn Maimunah, Malik

- Ibn Hibban, beliau *tsiqah*, dan lain sebagainya.
(Ats-Qolani VI, 1984 : 250)

c. Sufyan Al-Tsauri

Biografi Utsman al-Tsauri telah diuraikan pada jalur terdahulu, dan biografi rawi sesudahnya.